

Jakość powietrza w Raciborzu.

Raport z pomiarów prowadzonych przez Raciborski Alarm Smogowy w XII 2016 r. i I 2017 r.

Niniejszy dokument prezentuje wyniki pomiarów jakości powietrza przeprowadzonych przez Raciborski Alarm Smogowy w okresie 17 XII 2016 r. – 18 I 2017 r. w Raciborzu.

Pomiary były prowadzone w pełni profesjonalnym, przenośnym pyłomierzem TSI DustTrack II, posiadającym certyfikaty jakości i kalibrowanym w Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie. W czasie całego badania prowadzono pomiary stężenia pyłu PM10.

Norma średniodobowa dla pyłu PM10 wynosi 50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. We wszystkich prowadzonych przez nas, trwających około miesiąca czasu pomiarach, norma ta była przekroczona. Czasami kilku, a nawet kilkunastokrotnie.

W ostatniej części niniejszego dokumentu znajduje się krótki opis wyników badań jakości powietrza w Raciborzu prowadzonych w latach 2011-2012 przez Instytut Podstaw Inżynierii Środowiska PAN. W badaniach tych analizowane było stężenie pyłu PM2,5.

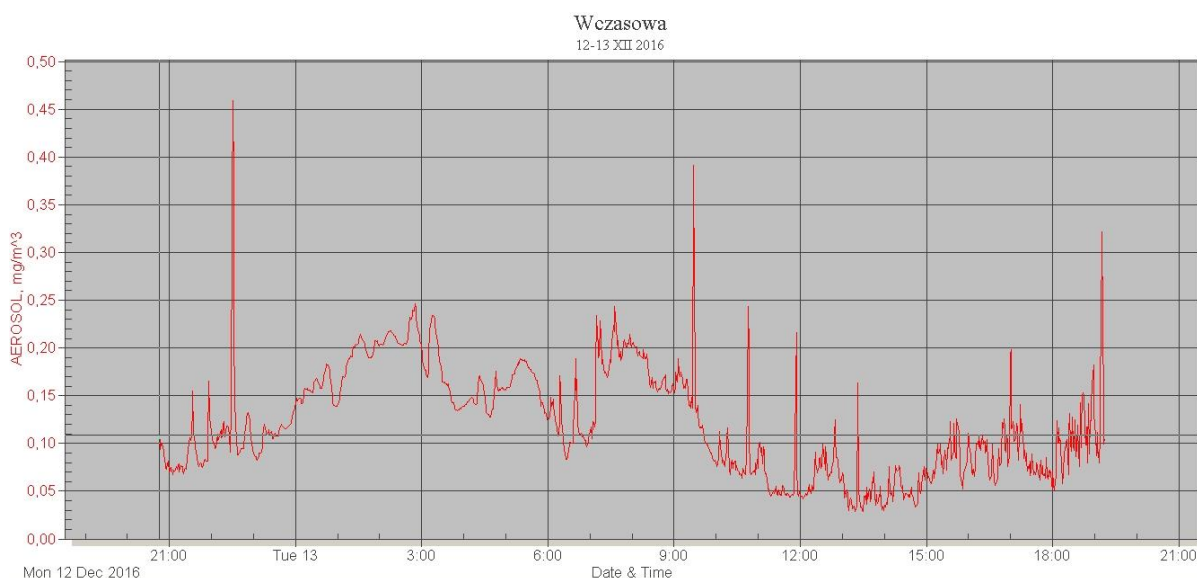
1. 12-13 XII 2016 R., Ul. Winna w Raciborzu (Śródmieście).

Czas pomiaru: 22 h, 30 min. Start: 12.12.2016, godz. 20.44. Stop: 13.12.2016, godz. 19.14

Średnie stężenie pyłu PM10 w czasie całego pomiaru: 121 $\mu\text{g}/\text{m}^3$

Maksymalne odnotowane stężenie pyłu: 459 $\mu\text{g}/\text{m}^3$

Minimalne odnotowane stężenie pyłu: 0,29 $\mu\text{g}/\text{m}^3$

Grafika przedstawia wartości stężenia pyłu PM10 w całym okresie badania. Przez połowę pomiaru stężenie oscylowało w okolicach linii 150 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (0,15 mg/m³), a w drugiej połowie poniżej linii 100 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Stosując wskaźnik jakości powietrza Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska (WIOŚ) **jakość powietrza w czasie pomiaru była dostateczna, zanieczyszczenie powietrza stanowiło zagrożenie dla zdrowia** (szczególnie dla osób chorych, starszych, kobiet w ciąży oraz małych dzieci) oraz **mogło mieć negatywne skutki zdrowotne.**

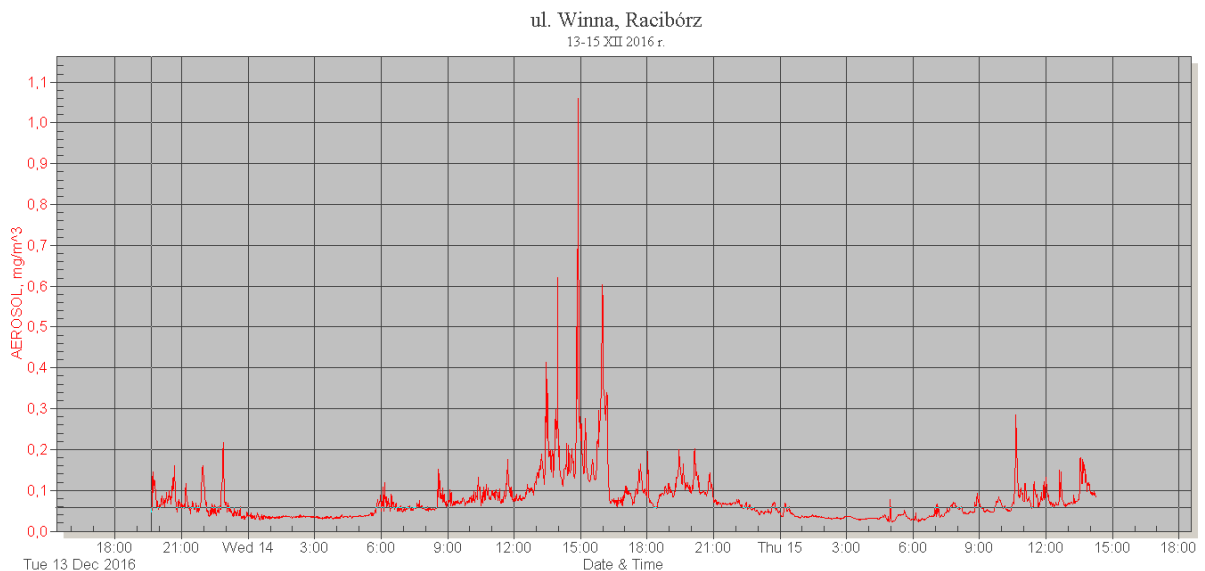
2. 13-15 XII 2016 R., Ul. Winna w Raciborzu (Śródmieście).

Czas pomiaru: 1 doba, 18 h, 40 min. Start: 13.12.2016, godz. 19.35. Stop: 15.12.2016, godz. 14.15.

Średnie stężenie pyłu PM10 w czasie całego pomiaru: **75 $\mu\text{g}/\text{m}^3$**

Maksymalne odnotowane stężenie pyłu: **1060 $\mu\text{g}/\text{m}^3$**

Minimalne odnotowane stężenie pyłu: 0,23 $\mu\text{g}/\text{m}^3$

Stosując wskaźnik jakości powietrza WIOŚ **jakość powietrza w czasie pomiaru była umiarkowana.**

Zanieczyszczenie powietrza mogło stanowić zagrożenie dla zdrowia w szczególnych przypadkach (dla osób chorych, osób starszych, kobiet w ciąży oraz małych dzieci).

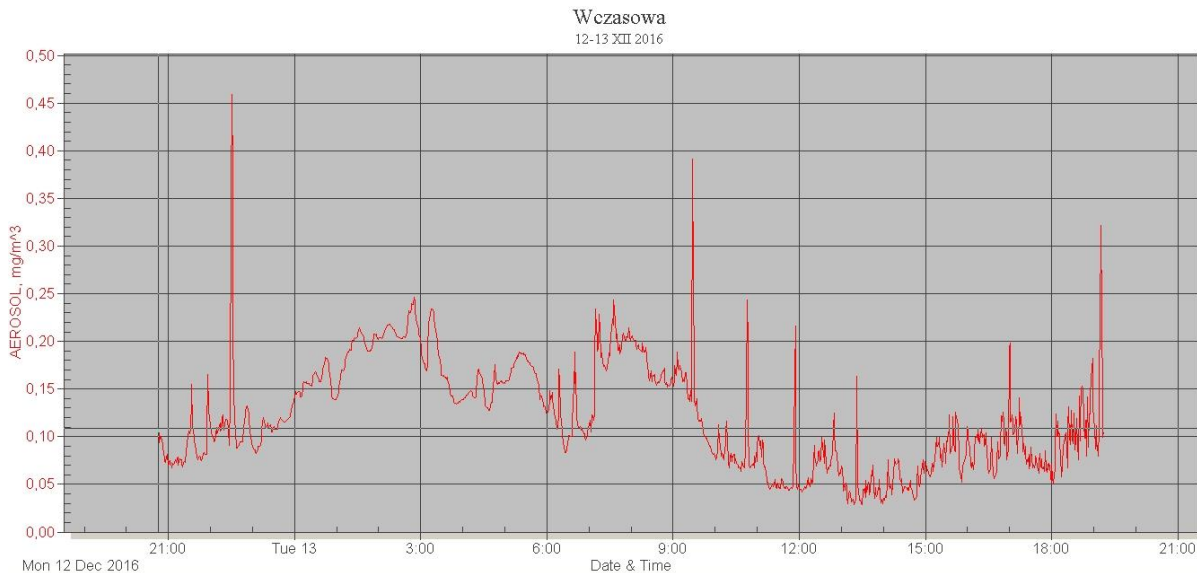
3. 17-21 XII 2016 R., ul. Wczasowa w Raciborzu (Śródmieście).

Czas pomiaru: 4 doby, 1 h, 44 min. Start: 17.12.2016 godz. 18.35. Stop: 21.12.2016 godz. 20.19

Średnie stężenie pyłu PM10 w czasie całego pomiaru: **137 $\mu\text{g}/\text{m}^3$**

Maksymalne odnotowane stężenie pyłu: **922 $\mu\text{g}/\text{m}^3$**

Minimalne odnotowane stężenie pyłu: 0,27 $\mu\text{g}/\text{m}^3$

Grafika przedstawia wartości stężenia pyłu PM10 w całym okresie badania. Przez większość czasu stężenie oscylowało w okolicach linii 100 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (0,1 mg/m³). Znaczne wzrosty stężeń są obserwowane każdorazowo wieczorami (pionowe linie oznaczają północ) i nad ranem. W ciągu dnia stężenie pyłu spada.

Stosując wskaźnik jakości powietrza WIOŚ **jakość powietrza w czasie pomiaru była dostateczna, zanieczyszczenie powietrza stanowiło zagrożenie dla zdrowia** (szczególnie dla osób chorych, starszych, kobiet w ciąży oraz małych dzieci) oraz **mogło mieć negatywne skutki zdrowotne.**

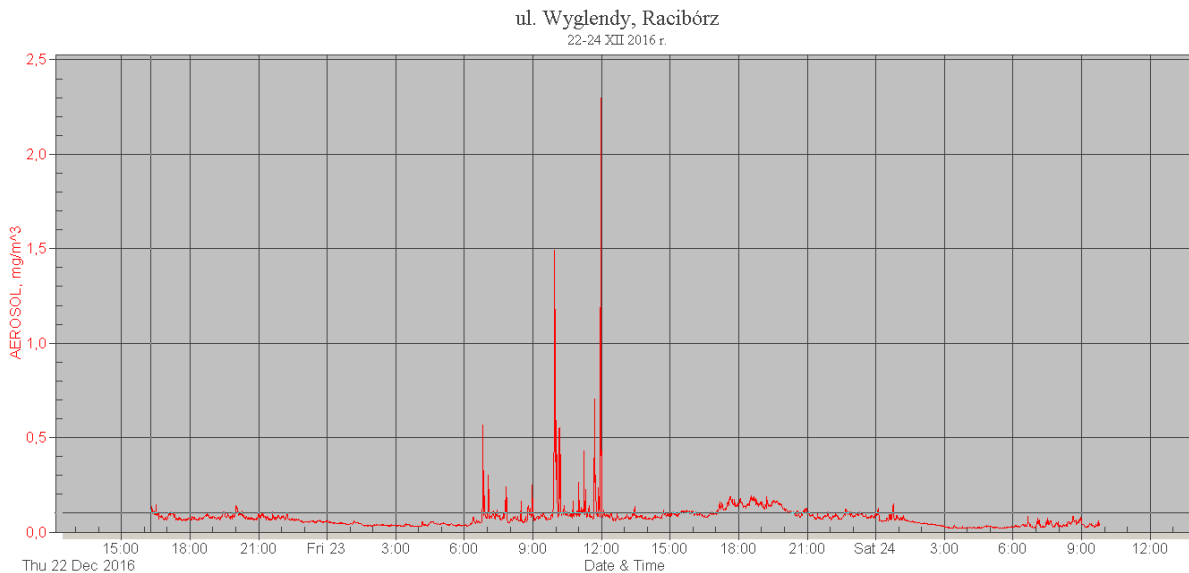
4. 22-24 XII 2016 R., ul. Wyglendy w Raciborzu (Ostróg).

Czas pomiaru: 1 doba, 17 h, 33 min. Start: 22.12.2016 godz. 16.14. Stop: 24.12.2016 godz. 9.47

Średnie stężenie pyłu PM10 w czasie całego pomiaru: **76 µg/m³**

Maksymalne odnotowane stężenie pyłu: **2300 µg/m³**

Minimalne odnotowane stężenie pyłu: 0,19 µg/m³

Grafika przedstawia wartości stężenia pyłu PM10 w całym okresie badania. Przez większość czasu stężenie oscylowało w okolicach linii 100 µg/m³ (0,1 mg/m³). Znaczne wzrosty stężeń są obserwowane w godzinach poranno-dopołudniowych w dniu 23 XII 2016 r., a przekroczenia stężenia powyżej 100 µg/m³ także wieczorem tego dnia.

Stosując wskaźnik jakości powietrza WIOŚ **jakość powietrza w czasie pomiaru była umiarkowana.**

Zanieczyszczenie powietrza mogło stanowić zagrożenie dla zdrowia w szczególnych przypadkach (dla osób chorych, osób starszych, kobiet w ciąży oraz małych dzieci).

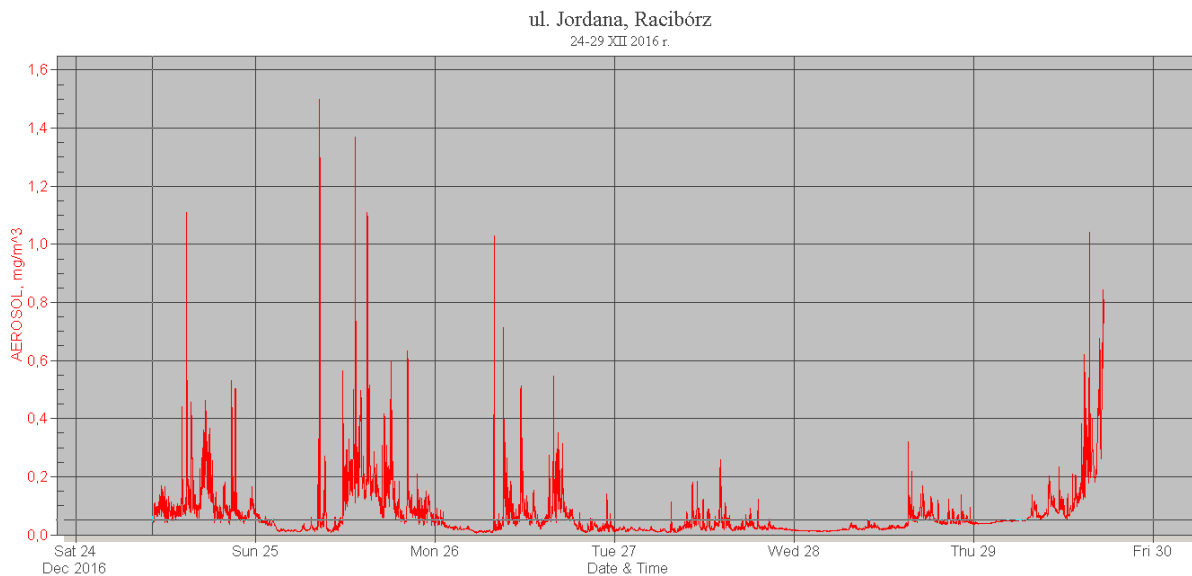
5. 24-29 XII 2016 r., ul. Jordana w Raciborzu (Markowice).

Czas pomiaru: 1 doba, 17 h, 33 min. Start: 24.12.2016 godz. 10.04. Stop: 29.12.2016 godz. 17.24

Średnie stężenie pyłu PM10 w czasie całego pomiaru: **70 µg/m³**

Maksymalne odnotowane stężenie pyłu: **1500 µg/m³**

Minimalne odnotowane stężenie pyłu: 0,06 µg/m³

Przez pierwsze dni (24-27 XII) pomiaru stężenia wahały się w granicach powyżej dopuszczalnej normy osiągając często wartości kilkuset , a nawet ponad tysiąca µg/m³. Niskie stężenia pyłu od 27 XII do 29 XII są efektem silnych i porywistych wiatrów.

Stosując wskaźnik jakości powietrza WIOŚ **jakość powietrza w pierwszych trzech dniach pomiaru była dostateczna, zanieczyszczenie powietrza stanowiło zagrożenie dla zdrowia** (szczególnie dla osób chorych, starszych, kobiet w ciąży oraz małych dzieci) oraz **mogło mieć negatywne skutki zdrowotne**. W ostatnich trzech dniach pomiaru była **umiarkowana. Zanieczyszczenie powietrza mogło stanowić zagrożenie dla zdrowia w szczególnych przypadkach** (dla osób chorych, osób starszych, kobiet w ciąży oraz małych dzieci).

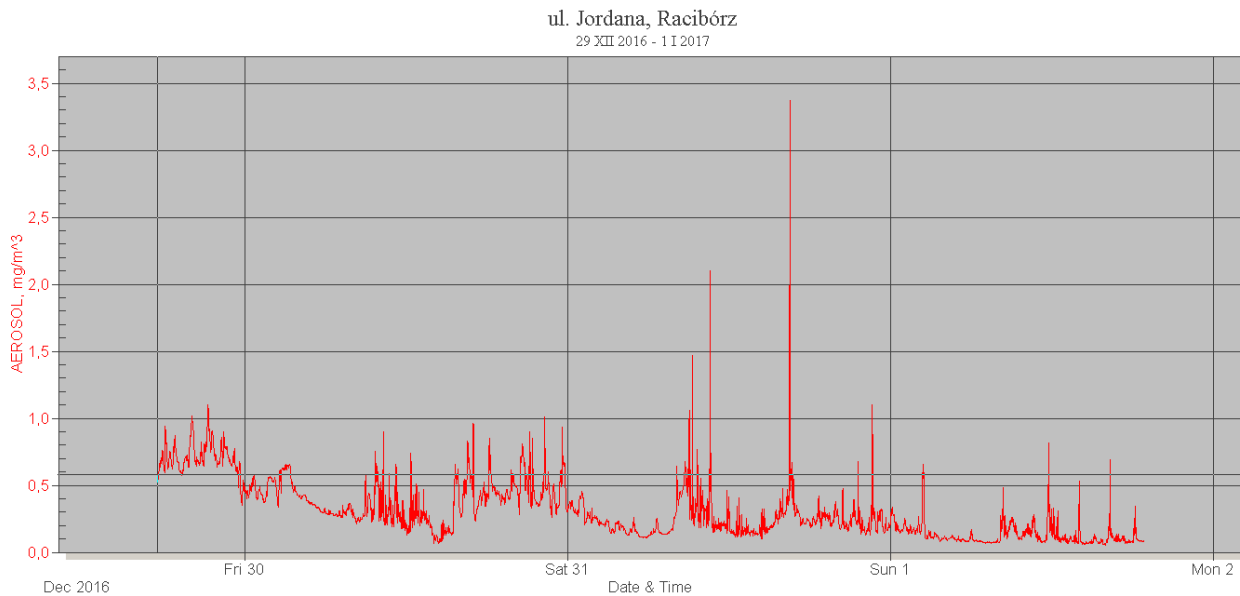
6. 29 XII 2016 r. -1 I 2017 r., ul. Jordana w Raciborzu (Markowice).

Czas pomiaru: 3 doby, 1 h, 26 min. Start: 29.12.2016 godz. 17.25. Stop: 01.01.2017 godz. 18.51

Średnie stężenie pyłu PM10 w czasie całego pomiaru: 304 $\mu\text{g}/\text{m}^3$

Maksymalne odnotowane stężenie pyłu: **3370 $\mu\text{g}/\text{m}^3$**

Minimalne odnotowane stężenie pyłu: 0,54 $\mu\text{g}/\text{m}^3$

Na początku pomiaru – 29 XII – wartość stężenie pyłu PM10 przez kilka godzin utrzymywała się na poziomie powyżej 500 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Następnie 30 i 31 XII oscylowała w granicach przeciętnie między 200 a 1000 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ i powyżej. 1 I 2017 stężenia wahały się w granicach około 100 – 500 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Stosując wskaźnik jakości powietrza WIOŚ **jakość powietrza w czasie tych trzech dni pomiaru była bardzo zła** i miała **negatywny wpływ na zdrowie**.

Osoby chore, starsze, kobiety w ciąży oraz małe dzieci powinny bezwzględnie unikać przebywania na wolnym powietrzu. Pozostała populacja powinna ograniczyć przebywanie na wolnym powietrzu do niezbędnego minimum. Wszelkie aktywności fizyczne na zewnątrz są odradzane. Długotrwała ekspozycja na działanie substancji znajdujących się w powietrzu zwiększa ryzyko wystąpienia zmian m.in. w układzie oddechowym, naczyniowo-sercowym oraz odpornościowym.

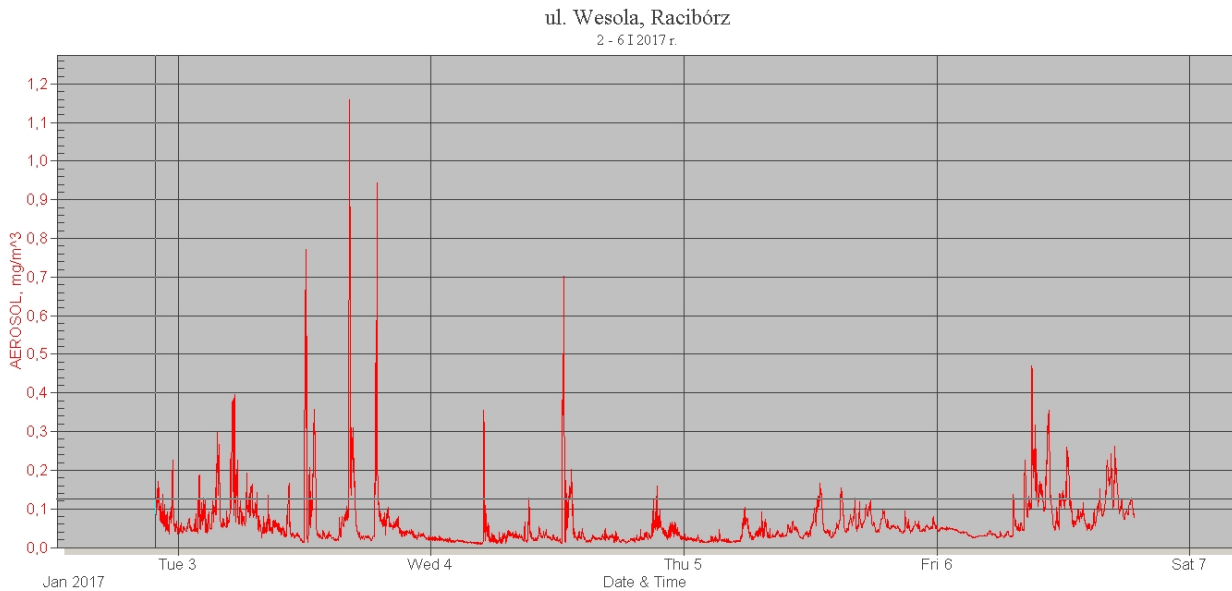
7. 2 I – 6 I 2017 r., ul. Wesola w Raciborzu (Ocice).

Czas pomiaru: 3 doby, 21 h, 2 min. Start: 02.01.2017 godz. 21.47. Stop: 06.01.2017 godz. 18.49.

Średnie stężenie pyłu PM10 w czasie całego pomiaru: **61 $\mu\text{g}/\text{m}^3$**

Maksymalne odnotowane stężenie pyłu: **1160 $\mu\text{g}/\text{m}^3$**

Minimalne odnotowane stężenie pyłu: 0,09 $\mu\text{g}/\text{m}^3$

Grafika przedstawia duże wahania stężenia pyłu PM10 w okresie pomiaru. Były one spowodowane głównie silnymi, porywistymi wiatrami mającymi miejsce w tym czasie.

Stosując wskaźnik jakości powietrza WIOŚ **jakość powietrza w czasie pomiaru była umiarkowana.**

Zanieczyszczenie powietrza mogło stanowić zagrożenie dla zdrowia w szczególnych przypadkach (dla osób chorych, osób starszych, kobiet w ciąży oraz małych dzieci).

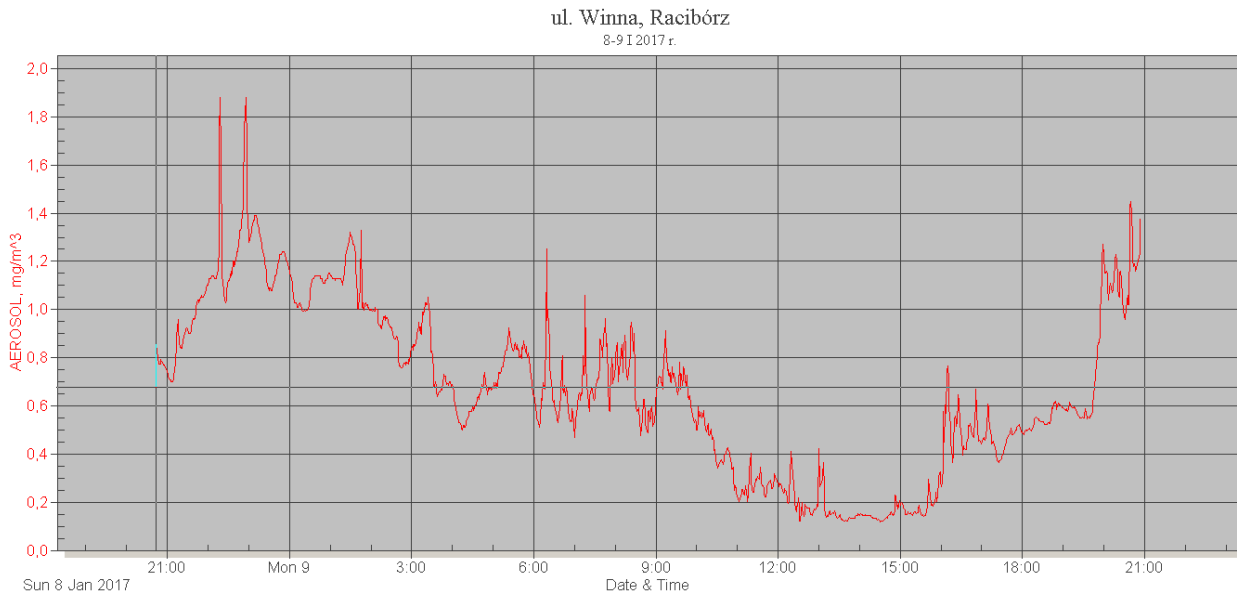
8. 8 I – 9 I 2017 r., ul. Winna w Raciborzu (Śródmieście).

Czas pomiaru: 1 doba, 12 min. Start: 08.01.2017 godz. 20.41. Stop: 09.01.2017 godz. 20.53.

Średnie stężenie pyłu PM10 w czasie całego pomiaru: **673 $\mu\text{g}/\text{m}^3$**

Maksymalne odnotowane stężenie pyłu: **1880 $\mu\text{g}/\text{m}^3$**

Minimalne odnotowane stężenie pyłu: 0,12 $\mu\text{g}/\text{m}^3$

Grafika przedstawia stężenia pyłu PM10 w okresie słynnego epizodu smogowego w całej Polsce. Przez większą część pomiaru stężenie pyłu przekraczało poziom 600 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Tylko przez kilka godzin w dniu 9 stycznia spadło do poziomu oscylującego w granicach 150-300 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Stosując wskaźnik jakości powietrza WIOŚ **jakość powietrza w czasie tych trzech dni pomiaru była bardzo zła** i miała **negatywny wpływ na zdrowie**.

Osoby chore, starsze, kobiety w ciąży oraz małe dzieci powinny bezwzględnie unikać przebywania na wolnym powietrzu. Pozostała populacja powinna ograniczyć przebywanie na wolnym powietrzu do niezbędnego minimum. **Wszelkie aktywności fizyczne na zewnątrz są odradzane.** Długotrwała ekspozycja na działanie substancji znajdujących się w powietrzu zwiększa ryzyko wystąpienia zmian m.in. w układzie oddechowym, naczyniowo-sercowym oraz odpornościowym.

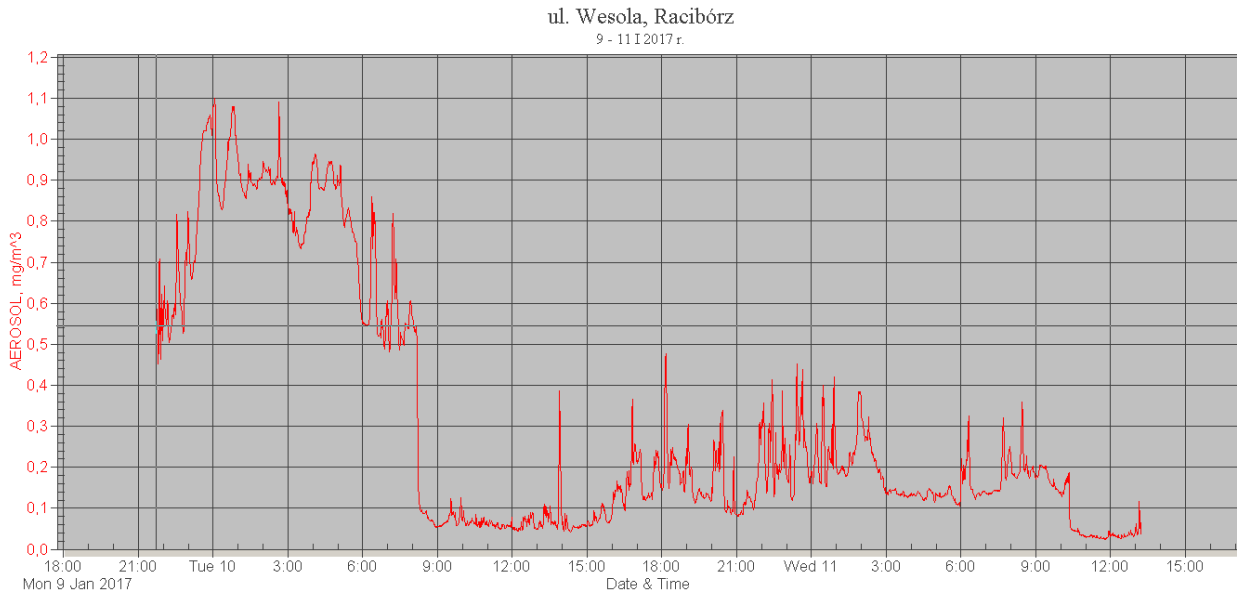
9. 9 I – 11 I 2017 r., ul. Wesola w Raciborzu (Ocice).

Czas pomiaru: 1 doba, 15 h, 33 min. Start: 09.01.2017 godz. 21.40. Stop: 11.01.2017 godz. 13.13.

Średnie stężenie pyłu PM10 w czasie całego pomiaru: **308 $\mu\text{g}/\text{m}^3$**

Maksymalne odnotowane stężenie pyłu: **1100 $\mu\text{g}/\text{m}^3$**

Minimalne odnotowane stężenie pyłu: 0,24 $\mu\text{g}/\text{m}^3$

Grafika prezentuje bardzo wysokie stężenia pyłu PM10 od godzin wieczornych 9 I do godzin porannych 10 I 2017 r. oscylujące między 500 a 1000 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. 10 I 2017 rano w wyniku mających miejsce umiarkowanych i silnych wiatrów stężenie spadło i wahało się początkowo w granicach około 50-100 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, a w godzinach popołudniowych do rana następnego dnia w granicach między 100 a 400 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Stosując wskaźnik jakości powietrza WIOŚ **jakość powietrza w czasie tych trzech dni pomiaru była bardzo zła** i miała **negatywny wpływ na zdrowie**.

Osoby chore, starsze, kobiety w ciąży oraz małe dzieci powinny bezwzględnie unikać przebywania na wolnym powietrzu. Pozostała populacja powinna ograniczyć przebywanie na wolnym powietrzu do niezbędnego minimum. **Wszelkie aktywności fizyczne na zewnątrz są odradzane.** Długotrwała ekspozycja na działanie substancji znajdujących się w powietrzu zwiększa ryzyko wystąpienia zmian m.in. w układzie oddechowym, naczyniowo-sercowym oraz odpornościowym.

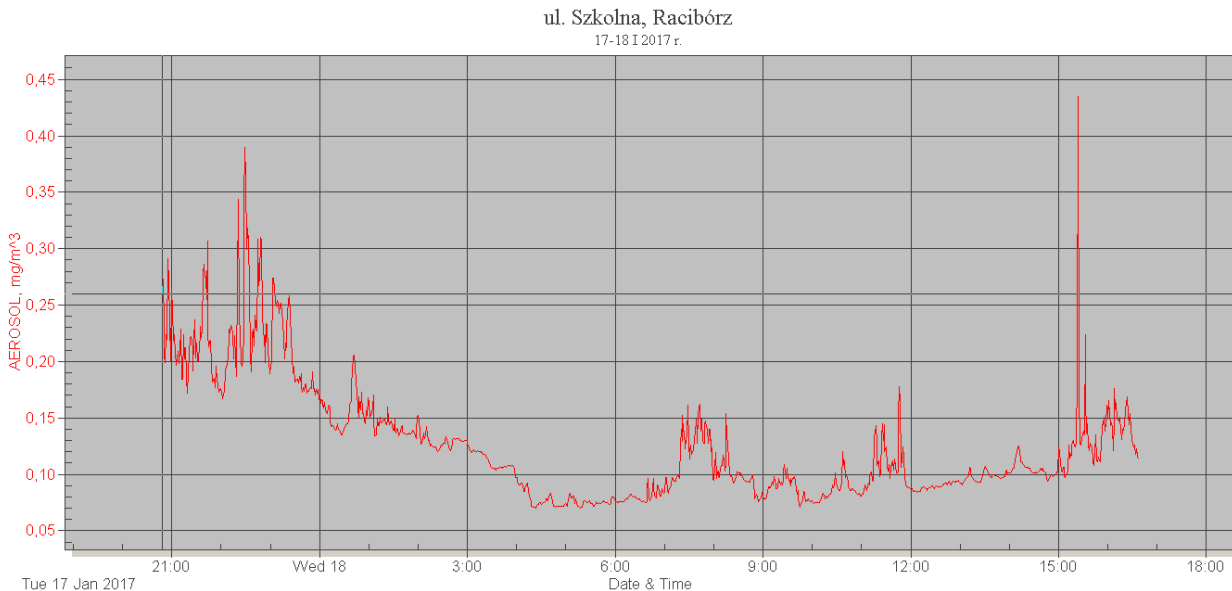
10. 17 I – 18 I 2017 r., ul. Szkolna w Raciborzu (Płonia).

Czas pomiaru: 19 h, 50 min. Start: 17.01.2017 godz. 20.47. Stop: 18.01.2017 godz. 16.37.

Średnie stężenie pyłu PM10 w czasie całego pomiaru: **126 $\mu\text{g}/\text{m}^3$**

Maksymalne odnotowane stężenie pyłu: **435 $\mu\text{g}/\text{m}^3$**

Minimalne odnotowane stężenie pyłu: 0,70 $\mu\text{g}/\text{m}^3$

Grafika przedstawia bardzo wysokie stężenia pyłu PM10 (powyżej 200 $\mu\text{g}/\text{m}^3$) w godzinach wieczornych 17 I 2017 r. Stężenie to stopniowo spada w nocy, aby nad ranem osiągnąć poziom około 70-80 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, a następnie rośnie i oscyluje w granicach około 80-160 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Stosując wskaźnik jakości powietrza WIOŚ **jakość powietrza w czasie pomiaru była dostateczna, zanieczyszczenie powietrza stanowiło zagrożenie dla zdrowia** (szczególnie dla osób chorych, starszych, kobiet w ciąży oraz małych dzieci) oraz **mogło mieć negatywne skutki zdrowotne.**

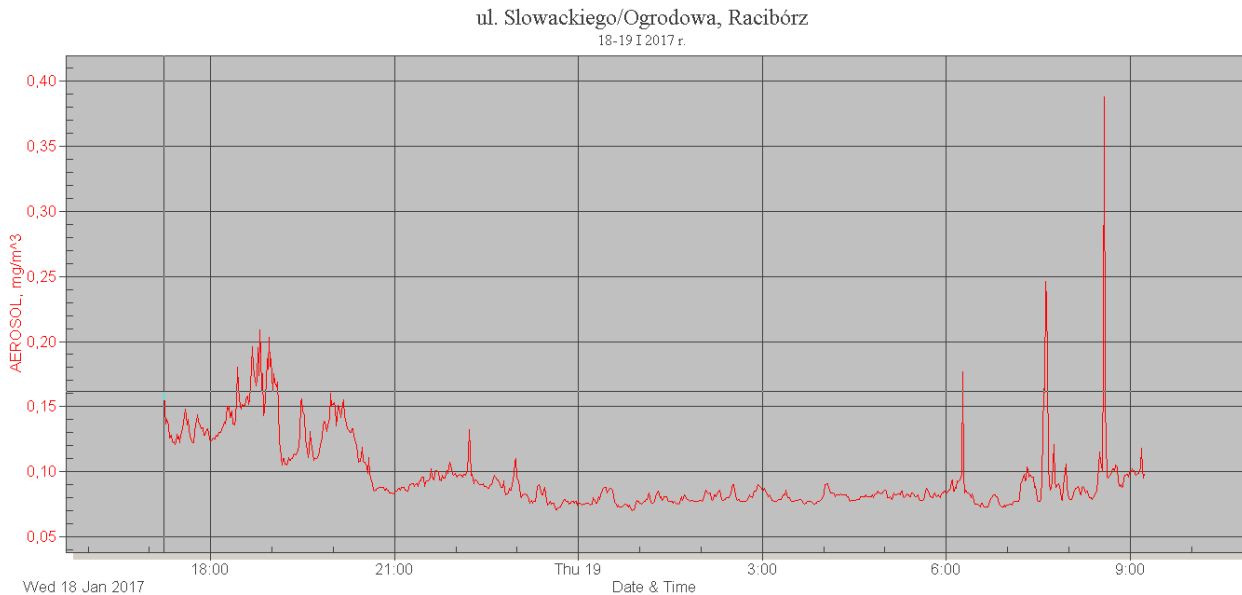
11. 18 I – 19 I 2017 r., ul. Słowackiego/Ogrodowa w Raciborzu (Śródmieście).

Czas pomiaru: 16 h, 01 min. Start: 18.01.2017 godz. 17.13. Stop: 19.01.2017 godz. 09.14.

Średnie stężenie pyłu PM10 w czasie całego pomiaru: **97 $\mu\text{g}/\text{m}^3$**

Maksymalne odnotowane stężenie pyłu: **388 $\mu\text{g}/\text{m}^3$**

Minimalne odnotowane stężenie pyłu: 0,70 $\mu\text{g}/\text{m}^3$

Grafika prezentuje stężenie pyłu PM10 oscylujące w pierwszych godzinach pomiaru w okolicach 150 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, a następnie przez wiele godzin oscylujące pomiędzy 75 a 100 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Stosując wskaźnik jakości powietrza WIOŚ **jakość powietrza w czasie pomiaru była umiarkowana.**

Zanieczyszczenie powietrza mogło stanowić zagrożenie dla zdrowia w szczególnych przypadkach (dla osób chorych, osób starszych, kobiet w ciąży oraz małych dzieci).

Badania jakości powietrza prowadzone w Raciborzu przez IPIŚ PAN.

W latach 2011-2012 Instytut Podstaw Inżynierii Środowiska Polskiej Akademii Nauk prowadził w Raciborzu badania jakości powietrza.

Badania były skoncentrowane na frakcji pyłu o rozmiarach mniejszych niż 2,5 mikrograma/m³ – PM_{2,5}.

Wyniki badań przedstawiają się następująco:

W całym 2011 roku średnie stężenie PM_{2,5} wynosiło 32,26 µg/m³

W całym 2012 roku średnie stężenie pyłu PM_{2,5} wynosiło 30,74 µg/m³.

Do 2013 r. poziomu dopuszczalnego stężenia pyłu PM_{2,5} wynosił 27 µg/m³ (obecnie jest to 20 µg/m³).

Zatem w ciągu dwóch lat badań średnioroczne(!) stężenia pyłu przekraczały dopuszczalną normę.

O wiele gorzej przedstawia się sytuacja w odniesieniu do stężeń pyłu w sezonach grzewczych.

W sezonie grzewczym w 2011 r. stężenie średniosezonowe wynosiło 52,23 µg/m³, a w sezonie grzewczym w 2012 r. wynosiło 48,67 µg/m³.

Oznacza to, że przez cały sezon grzewczy w roku 2011 i 2012 (i najprawdopodobniej także w kolejnych latach) zanieczyszczenie powietrza pyłem PM₁₀ było bardzo duże, a jakość powietrza w Raciborzu była bardzo zła.

Pył PM_{2,5} jest szczególnie niebezpieczny dla zdrowia. Jego mikroskopijne cząsteczki przenikają przez pęcherzyki płucne i trafiają przez nie do krwiobiegu, dalej do mózgu i wszystkich innych organów. Z pyłem tym są powiązane inne cząsteczki organiczne i nieorganiczne, m.in. różnego rodzaju metale ciężkie.

Źródła opracowania:

1. Raciborski Alarm Smogowy, badania własne.
2. IPIŚ PAN, raport „Badania stanu zanieczyszczeń powietrza w Raciborzu prowadzone przez IPIS PAN. AIR SILESIA 2010 – 2013”.

Opracowanie: Piotr Dominiak, Raciborski Alarm Smogowy